3/2019

Velkých Svatoňovic a Markoušovic

Zpravodaj občanů

Slovo redakční rady

Vážení čtenáři, možná tomu nebudete věřit, ale v této podobě vychází náš zpravodaj již třetí rok. Za tu dobu se redakční radě podařilo dosáhnout informovanosti o dění v naší obci. Výrazně tomu přispívají články jednotlivých spolků, které u nás pracují. Zároveň se, alespoň jsme o tom v radě přesvědčeni, prohloubila informovanost občanů o činnosti jednotlivých orgánů, které řídí chod obce, ale i o dalších důležitých otázkách jako jsou připravované a probíhající akce kulturního i sportovního charakteru, či stavební akce v obci.

Pro připomenutí, redakční rada pracuje ve složení:

předseda
starosta obce pan Viktor Marek

šéfredaktor
Dr. Josef Dvořák

členové
Ing. Libor Kneifel
Miloslav Košťál – kronikář obce
Mgr. Eva Prouzová
Ludmila Špetlová.

V čem vidí redakční rada rezervy ve své práci? Přes některé ohlasy a drobné příspěvky se nám nedaří více zapojovat do přípravy jednotlivých čísel vás občany – naše čtenáře. Rádi bychom od vás dostávali více podnětů – co by vás zajímalo a o čem byste se rádi dočetli.

Kontakt na nás je jednoduchý – e-mail: zpravodaj@velkesvatonovice.cz

nebo můžete nechat vzkaz ve schránce na obecním úřadě, případně se spojit přímo s kterýmkoli členem redakční rady.

Redakční rada

Sloupek starosty obce

Vážení spoluobčané,

měsíc červen jsme jako každoročně zakončili předáním vysvědčení žákům základní školy. V mateřské školce jsme se rozloučili s předškoláky, kteří se již těší do 1. třídy. Letní prázdniny jsou v plném proudu, mnozí z Vás tráví dovolenou u moře nebo v krásných koutech naší země.

V naší obci se však ani v tomto období nezastavily práce. Proběhla první část oprav a údržby místních komunikací, koncem léta budou některé práce ještě pokračovat.

O prázdninách bude ve škole a školce nainstalováno odvětrávání, na které jsme získali dotaci. Pokračují i práce na výstavbě školní dílny, již jsou osazena nová okna, vyměněna střecha a probíhá zateplení objektu.

V Markoušovicích proběhlo Mistrství republiky v orientačním běhu na krátké trati. I přes velkou účast (1500 osob) proběhlo vše bez problémů za což patří dík organizátorům z TJ Lokomotiva Trutnov.

Řešili jsme špatný signál v Markoušovicích. Pro umístění vysílače jsme operátorům nabídli obecní budovy nebo pozemky. Zatím se pozitivně vyjádřilo pouze O2. V příštím roce alespoň zavede do Markoušovic optiku a internet VDSL. O posílení signálu GSM neuvažuje žádný operátor.

Jak jistě víte, žádali jsme o dotaci na multifunkční hřiště do Markoušovic. Dotace na hřiště nám přidělena nebyla, o dotační program byl letos obrovský zájem a podané žádosti několikanásobně převýšily alokaci. Při další výzvě se pokusíme o dotaci opět požádat.

V měsíci srpnu dokončíme rekonstrukci venkovních toalet v K-Klubu. Na září je naplánovaná výmalba společných prostor sokolovny v Markoušovicích.

Přeji Vám příjemné čtení, krásný zbytek prázdnin a u dalšího čísla „na shledanou…“

Viktor Marek, starosta obce

Restaurace K-Klub

Od 1. července provozuje restauraci K-Klub nový nájemce. V prázdninových měsících bude mít dočasně upravenou provozní dobu (Po-Pa: od 11.00 - 15.00) s výdejem poledního menu.

Po skončení prázdnin bude upravena provozní doba a o změně budete informováni tradičními cestami.

V rámci rozšíření služeb pro občany nabízí rozvoz obědů po obci. Cena jednoho obědu i s dovozem je kalkulována na 80 Kč. Pro odběratele nabízí každý jedenáctý oběd zdarma.

Zájemci se mohou obracet přímo na provozovatele restaurace K-Klub, pana Beneše, na telefonní číslo 608 859 916.

J. K.

Kdy a kde jsme pro Vás

Obecní úřad

www.velkesvatonovice.cz
www.facebook.com/velsvat

Spojení:

tel.:	499 881 860
starosta:	724 180 857
místostarosta:	733 740 275
E-mail:	urad@velkesvatonovice.cz

Úřední hodiny:

Po a St	8.00-12.00, 13.00-17.00
Út a Čt	8.00-12.00

Obecní knihovna:

Po	17.00 – 19.00

Hasičské muzeum je možno navštívit po dohovoru s panem Šafářem - tel. 777 113 858, 606 605 524 nebo 607 877 248

Pošta

Provozní doba:

Po, St - Pá	08.00 – 09.00; 13.00 – 15.45
Út	08.00 – 09.00

Sběrný dvůr Trutnov:
(Horská 99, Trutnov)

Po a Pá	13.00 – 17.00
St	08.00 – 11.00
So	08.00 – 12.00

Pouze nebezpečný odpad

Sběrné místo Velké Svatoňovice:
letní provoz

Po a St	08.00 – 17.00
Út a Čt	08.00 – 15.00
So	09.00 – 17.00

lze ukládat pouze papír, plast, bio odpad, rostlinný olej ze smažení, kovy, směsný odpad v pytlích zakoupených na OÚ, zářivky, elektroodpad, baterie, **zákaz ukládaní odpadu k bráně**

Skládka Bohuslavice:

Po - Pá	7.00-15.00

stavební odpad, rozměrný odpad

Skládka Pod Haldou:

Po - Pá	7.00-15.00

stavební odpad, rozměrný odpad

Vyvážení septiků a žump:

VaK Úpice a.s.	tel. 499881461 tel. 605984630
VaK Trutnov a.s.	tel. 604252528

Poruchy

- **dodávky vody**
  tel. 733 740 273, 733 740 274
  (voda@velkesvatonovice.cz)
- **obecního rozhlasu**
  tel. 733 740 273, 733 740 274
- **dodávky Elektřiny**
  ČEZ Distribuce poruchy
  800 850 860 (volání zdarma)
- **dodávky plynu**
  Innogy 1239

Pekař

Velké Svatoňovice dvůr ZD

Út	8.00 – 9.00
Pá	7.00 – 7.40, 8.10 – 9.00

Velké Svatoňovice BUS Pod Kopečkem

Čt	8.30

U Masokombinátu Orlické uzeniny

Út	7.00
Čt	8.00

Potraviny

Večerka Velké Svatoňovice 388

Po - So	6.00 – 20.00
Ne	7.00 – 20.00

Prodej mléka

Areál ZD Velké Svatoňovice

Út a Pá	7.00 – 9.00

(objednání na tel. 775330270)

Restaurace

K-Klub Velké Svatoňovice
(prázdninový provoz)

Po-Pá	11.00 – 15.00

Polední obědové MENU

Sokolovna Markoušovice
(prázdninový provoz)
Pondělí zavřeno

Ut-Čt, Ne	17.00 – 21.00
Pá, So	17.00 – 23.00

Na Puškvorci
(prázdninový provoz)

Ne - Čt	15.00 – 22.00
Pá - So	15.00 – 24.00

Vystřihni mě a pověs kam budeš chtít, ať jsi v obraze.

Informace pro občany

Z jednání zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce se od vydání posledního čísla našeho zpravodaje sešlo dvakrát.

Dne 29. května jednalo v souladu s dřívějším usnesením na výjezdním zasedání v Markoušovicích.

Při něm zastupitelé projednali již tradiční rozpočtová opatření potřebná k zajištění chodu obce. Pokračovalo se schválením převodů či odkupů nebo prodejů pozemků s cílem uvést do souladu evidenční stav v katastrálním operátu se skutečným stavem a zřízení věcného břemene na obecních pozemcích.

Vedle toho schválilo po provedeném auditu závěrečný účet obce za rok 2018, včetně hospodaření školy, projednalo úpravu ceny vodného a stočného na rok 2019–2020.

Dalším přijatým dokumentem byl plán rozvoje sportu v obci potřebný pro podávání žádostí o dotace do oblasti sportovišť.

V neposlední řadě projednalo schválení dokumentů zajišťujících opravy a údržbu obecního majetku.

Zastupitelé ocenili zájem občanů místní části Markoušovice o jednání a vyslechlo jejich podněty ke své činnosti, kterými se budou dále zabývat a zapracují je dle možností do plánu své práce.

Na druhém zasedání dne 17. července projednalo především majetkové záležitosti a výběr dodavatele pro realizaci akce podporované dotací při úpravě ZŠ a MŠ. Podrobně se s výsledky jednání a přijatými usneseními můžete seznámit na webu obce (www.velkesvatonovice.cz) nebo na úřední desce.

J. D.

Podpora cykloturistiky

Náš region, jehož obce jsou spojeny ve Svazku obcí Jestřebích hor, je hojně navštěvován turisty, jak pěšími, tak cykloturisty. Svazek obcí se rozhodl podpořit tuto návštěvnost službou **"Dobíjecí stanice pro elektrokola"**. Nově je v obcích nainstalováno celkem sedmnáct veřejně přístupných dobíjecích stanic, jejichž použití je zdarma. Tři z nich jsou i v naší obci – v Markoušovicích na návsi, ve Velkých Svatoňovicích na ČOV u prodejny potravin a u Občerstvení Na Puškvorci.

Seznam všech stanic je uveden na nově vytištěné mapě, jež je k dispozici na obecních úřadech a místech, která turisté navštěvují, a na www.jestrebihory.net.

Přejeme všem cyklistům, ať jim dlouho slouží a přispějí k poznávání krás našeho regionu.

J. D.

Volby do Evropského parlamentu

Voleb do Evropského parlamentu ve dnech 24. a 25. května se v naší obci zúčastnilo 293 voličů, což činí 28,31 %. To bylo o necelých 11 % více než při obdobných volbách v roce 2014. Bylo to však méně než v roce 2009, kdy se účast blížila 32 %. Celostátně byla účast 28,72 %, v okresu Trutnov 28,09 %.

Nejvíce hlasů, přes problémy vůdce, získalo v našich volebních okrscích ANO a to 66 hlasů, dále hned tři strany získaly 35 hlasů a sice Česká pirátská strana, SPD a Koalice STAN+TOP 09. Oproti minulým volbám v roce 2014 si polepšilo ANO o 43 hlasů, Česká pirátská o 24 hlasů, ODS a SPD o 21 hlasů. Koalice STAN+TOP 09 o 15 hlasů. Naopak horší výsledky si připsaly ČSSD, která přišla o 11 hlasů, a KSČM o 5 hlasů. Vzhledem k vyšší volební účasti je propad daleko vyšší. U ČSSD je to -10 %.

Celostátně získala vládní strana ANO 6 poslanců, ČSSD žádného a podporující KSČM jednoho. Opozice získala 12 poslanců – ODS 4, Piráti a STAN+TOP 09, každá 3 poslancíche a KDU-ČSL 2 poslance. Dva poslance získala i SPD.

M. K.

Vodné a stočné

Na konci července 2019 proběhnou odečty vodoměrů. Pokud nebudete zastiženi, prosíme o zaslání stavu vodoměru na tel.: 733740273, 274 nebo na e-mail: voda@velkesvatonovice.cz. Pro vyúčtování za období 8/2018 – 7/2019 platí cena vodného 25,30 Kč vč. DPH 15 % a stočného 31,05 Kč/m^3 vč. DPH 15 %. Začátkem září 2019 obdržíte vyúčtování.

Od 1. 8. 2019 byla schválena cena vodného 26,45 Kč vč. DPH 15 % a stočného 33,35 Kč/m^3 včetně DPH 15 %, stálý plat zůstává ve stejné výši tj. 241,50 Kč vč. DPH 15 %.

Všem občanům děkujeme za spolupráci při odečtech vodoměrů pro vyúčtování a za včasnou úhradu.

L.K.

Vítání nových občánků

V sobotu 29. 6. 2019 se konalo **letošní druhé vítání občánků** v obřadní síni Obecního úřadu Velké Svatoňovice. Nejmenší děti se svými rodiči přivítala matrikářka paní Jana Šrámková. Kulturní vystoupení dětí ze základní školy potěšilo všechny přítomné. Pan místostarosta Ing. Libor Kneifel předal přivítaným občánkům dárky a maminky obdaroval kytičkou. Rodičům a dětem přejeme hodně zdraví a společně prožitých radostných chvil.

Za nové občany obce byli přivítáni:

Michal Hanuš

Jakub Šedivý

Barbora Pokorná

J. Š.

Pokřtili jsme novou knihu

V sobotu 15. června pan starosta Viktor Marek, za asistence autorů a přítomnosti více než sta návštěvníků, pokřtil knihu **Markoušovice a Starý Sedloňov v proměnách času**, kterou vydala obec Velké Svatoňovice. Dík patří autorům a především Adolfu Těžkému, jenž vznik celé knihy inicioval. Dal dohromady autorský kolektiv a získal podporu pamětníků i vedení obce v čele s bývalým i současným starostou, pány Petrem Martincem a Viktorem Markem. Samotný křest byl doprovázen výstavkou dobových map a dokumentů vztahujících se k historii těchto dříve samostatných obcí. V průběhu křtu předal pan starosta pamětní listy autorům knihy a těm, kteří nejvíce přispěli k jejímu vzniku.

Po provedení slavnostního křtu byl zahájen prodej knihy, kterou si zájemci i nadále mohou zakoupit na obecním úřadě.Věřím, že se samotný křest účastníkům akce líbil a že se bude líbit i celá kniha. Ta jistě vyvolá u starších obyvatel řadu vzpomínek a mladým napomůže poznat část historie své obce.

J. D.

Pár slov iniciátora knihy

Vážení spoluobčané,

vracím se zpět ke dni křtu naší nové knihy. Chtěl bych poděkovat všem účastníkům křtu, ať místním občanům, tak přespolním návštěvníkům za jejich hojnou účast a příjemnou atmosféru, kterou vytvořili.

Osobně ještě jednou děkuji autorskému kolektivu za odvedenou práci na přípravě knihy. Občanům za poskytnuté příspěvky a mnohé konzultace nad nově získanými poznatky. V neposlední řadě i funkcionářům obecního úřadu za pochopení naší snahy a podporu vydání knihy.

Dále bych chtěl poděkovat manželům Věře a Josefu Dvořákovým, kteří vytvořili pracovní prostředí pro naše tvůrčí schůzky, kterých nebylo málo. Vždyť jsme se pravidelně scházeli v průměru 1x za tři týdny po dobu téměř jednoho roku k uspořádání obsahu knihy. Paní Věra Dvořáková pokaždé připravila občerstvení. Josefu pak děkuji za jeho práci při organizačním zajištění přípravy vydání, kdy musel absolvovat bezpočet schůzek na obecním úřadu, v muzeích, archivu a v neposlední ředě v tiskárně při konečném grafickém zpracování. Je nutné vyzdvihnout i redakční práci Lídy Vránové, která nás všechny vedla v linii, již jsme si v průběhu přípravy stanovili.

Věřím, že toto úsilí, završené vydáním knihy **Markoušovice a Starý Sedloňov v proměnách času**, potěší i vás čtenáře.

Kniha je k dostání na obecním úřadě.

Adolf Těžký

Recyklace odpadů

Snaha obyvatel obce recyklovat staré a nepoužívané elektrospotřebiče a ostatní odpad se již několik let vyplácí. Naše obec obdržela certifikáty od společností EKO-Kom,a.s. a ASEKOL,a.s. vypovídající o přínosech třídění a recyklace elektrozařízení, papíru, plastů, skla, kovů, nápojových kartonů a dalších komodit v rámci tříděného sběru.

OSVĚDČENÍ O ÚSPOŘE EMISÍ

Obec Velké Svatoňovice

00278394

Díky rozvoji a provozu systému tříděného sběru a recyklace využitelných složek komunálních odpadů, včetně obalových, jste ve spolupráci se společností EKO-KOM, a. s. přispěli ke zlepšení životního prostředí a snížení "uhlíkové stopy".

Úspora, kterou jste dosáhli představuje:

Emise CO_2 ekv.:
127,922 tun
Úspora energie:
1 871 841 MJ

Ing. Zbyněk Kozel
generální ředitel EKO-KOM, a. s.
V Praze dne 28. 5. 2019

2018

CERTIFIKÁT ENVIRONMENTÁLNÍHO VYÚČTOVÁNÍ

Velké Svatoňovice

ZA ROK 2018 JSTE ZAJISTILI SBĚR 278,03 KG ELEKTROZAŘÍZENÍ A TÍM DOSÁHLI:

Úspory elektrické energie 6,74 MWh

Úspory vody * 25,75 m³

Úspory ropy ** 478,98 l

Snížení produkce nebezpečného odpadu o 5,34 t

Úsporu primárních surovin 0,13 t

Snížení produkce skleníkových plynů o 1,24 t CO_2 ekv

* ÚSPORA TAKOVÉHO MNOŽSTVÍ VODY SE ROVNÁ STEJNÉMU MNOŽSTVÍ, KTERÉ JE SPOTŘEBOVÁNO PŘI 345 SPRCHOVÁNÍCH.

** ÚSPORA TAKOVÉHO MNOŽSTVÍ ROPY SE ROVNÁ SPOTŘEBĚ STEJNÉHO MNOŽSTVÍ POTŘEBNÉHO K JÍZDĚ 7 043 KM V BĚŽNÉM OSOBNÍM AUTOMOBILU.

asekol
ZE STARÉHO NOVÉ!

Za společnost ASEKOL, a. s. Mgr. Jan Vrba, předseda představenstva.

Z Certifikátu environmentálního vyúčtování společnosti ASEKOL,a.s. vyplývá, že občané naší obce v loňském roce vyřadili 278,03 kilogramů elektra. Tím, že jsme ho následně předali k recyklaci, jsme uspořili 6,74 MWh elektřiny, 478,98 litrů ropy, 25,75 m^3 vody a 0,13 tun primárních surovin.

Ze správy společnosti EKO-KOM,a.s. vyplývá, že naši občané tříděním odpadů v roce 2018 dále uspořili 20,6 mil. GJ energie, tedy zhruba tolik, kolik v průměru spotřebuje za rok více než 316 tisíc domácností.

Děkujeme všem, kteří zodpovědně přistupují ke třídění odpadů a vidí v něm nejen odpad, ale i další zdroj surovin.

Připomínáme:
Na místech pro ukládání odpadů jsou tradičně kontejnery na plast, sklo a papír. Mimo to jsou na sběrném dvoře u Obecního úřadu a u Sokolovny v Markoušovicích popelnice na sběr potravinářských olejů (tyto se odevzdávají v uzavřených PET lahvích) a kovů.

Vedení obce

Mistrovství republiky v orientačním běhu

Ve dnech 22. a 23. června pořádala TJ Lokomotiva Trutnov v prostoru Čížkových kamenů v Markoušovicích **mistrovství republiky v orientačním běhu na krátkých tratích** pro všechny kategorie. Z prostoru kolem hřbitova se stalo jedno velké parkoviště a prostor u horního rybníčku byl upraven pro potřeby závodů. Vyrostly zde stánky pro občerstvení, hygienu, startu a cíle, obří obrazovka apod., prostě vše, co je pro takový závod potřeba.

Vše bylo doplňováno přesuny velkého počtu vozidel a osob po naší obci. Mezi návštěvníky i závodníky byl velmi oceněn prostor, který organizátoři pro pořádání závodů vybrali. Zároveň si všichni pochvalovali pochopení občanů Markoušovic, kteří po tyto dny přišli o svůj klid a pohodu. Za to se mohli podívat, jak to dnes na velkých závodech chodí.

Těší nás, že byli nakonec všichni spokojeni. Závodníci, že zase poznali jiný kraj, a občané, že krátce po skončení závodu již nenašli žádné jeho stopy ve svém okolí.

Náš seriál – Sakrální stavby

Úvodem ještě dodatek k minulému číslu. V něm nám neočekávaně vypadly fotografie rekonstrukce pískovcového kříže nazývaného U Preclíků v horní části Markoušovic, a tak je dnes dodatečně zařazujeme.

V dnešním čísle dále ukážeme na drobné sakrální stavby, které ještě na opravy čekají. Není to vždy jednoduché, neboť některé stojí na soukromých pozemcích. To ztěžuje přístup k dotacím i investování obce do jejich rekonstrukcí.

Sakrální stavby zatím čekající na rekonstrukci

Jako první chceme dnes ukázat **litinový kříž na kamenném podstavci s reliéfem Panny Marie**, stojící v horní části Markoušovic s nápisem, který přeložil Ing. Karel Müller z Malých Svatoňovic. Zní: "Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něj věří, nezahynul, ale měl věčný život. Jan 3. kapitola, verš 16 – 21

Postavili Franz a Theresia Niepelovi, č. 59, Markoušovice 1887".

Nápis je ještě čitelný a dokazuje dobu jeho vzniku. Stojí na parcele 252/2 k.ú. Markoušovice.

Druhou stavbou je vlastně již jen **kamenný sokl s drobnými ozdobnými prvky**. Nachází se v zahradě, patřící dnes k domu čp. 28 v Markoušovicích. Text na jeho soklu je již prakticky nečitelný a nemáme o něm žádný záznam. Stojí na parcele 192/1 k.ú. Markoušovice. Podle pamětníků měl nad soklem pískovcový kříž, který je dnes nahrazen kovovým jehlanem.

Další je opět **litinový kříž se soškou ukřižování Krista** na pískovcovém soklu s reliéfem Panny Marie. Nachází na parcele č. 140 k.ú. Starý Sedloňov. Nápisy na něm nejsou čitelné a podle dochovaných zpráv pochází z roku 1858 a nahradil v těchto místech dříve stojící červeně natřený dřevěný kříž z roku 1833 s Kristem namalovaným na plechu (převzato z knihy Markoušovice a Starý Sedloňov, str. 165, vydané obcí Velké Svatoňovice v roce 2011).

Další stavbou je **kaplička** nacházející se v dolní části obce Velké Svatoňovice u čp. 180 na parcele č. 122 k.ú. Velké Svatoňovice. Uvnitř ní je v čele malý oltář věnovaný sv. Janu Nepomuckému a po bočních stranách je kaplička vyzdobena svatými obrázky. Jak nám napsal pan Nývlt, byla postavena patrně jako poděkování po požáru ze dne 17. července roku 1894, který, jak uvádí kronika obce, zasáhl nedaleko stojící domy čp. 10 a čp. 180. Při požáru došlo pouze k materiálním škodám a zranil se jen jeden ze zasahujících hasičů.

Poslední dnes popisovanou sakrální stavbou je nedaleko stojící kříž. Sokl, vyrobený z bílého a červeného pískovce, je ve spodní části zdoben reliéfem Panny Marie. Na něm je vztyčen **ocelový kříž se zlacenou soškou ukřižování Krista.**

Sokl je ještě v horní části zdoben plastikou beránka a na jeho spodní části je z čelní strany nápis "KDO VĚŘÍ VE MNE ŽIV BUDE NA VĚKY SV. JAN 5.4-10". Poslední renovace, která je zaznamenána zezadu na železném kříži, byla provedena v roce 2005. Stavba se nachází na parcele č.28/1 k.ú. Velké Svatoňovice

J. D.

Ze života škol, spolků a obce

Pár informací z mateřské školy…

Poslední tři měsíce před koncem školního roku pro nás byly dost hektické.

V dubnu jsme začali s plaveckým výcvikem v Trutnově. Výcvik se týkal dětí starších čtyř let. Jezdili jsme pravidelně každé úterý a poslední lekci jsme měli 11. června. Děti, které zůstaly ve školce, měly svůj program.

2. dubna se předškolačky zúčastnily výuky v ZŠ, aby věděly, co je od září čeká.

Od pondělí 15. dubna se provoz MŠ prodloužil z 15.30 hod do 16.00 hod.

To samé pondělí se v ZŠ uskutečnilo velikonoční tvoření, kde si děti s pomocí rodičů mohly uplést pomlázku, upéct a ozdobit perníčky a udělat velikonoční ozdobu na stůl.

Ve středu 17. dubna jsme se s dětmi vydali do Malých Svatoňovic na velikonoční

výstavu, která se dětem moc líbila. Další týden jsme ve Rtyni v Podkrkonoší zhlédli divadelní představení Kašpárka Nazdárka – "Jak malovali vajíčka". Poslední dubnový den jsme oslavili svátek všech čarodějnic a čarodějů velkým čarodějnickým rejem.

Od května za námi začala každý pátek dojíždět lektorka tělesné výchovy paní Sylva, aby nám dala pořádně do těla. Ke cvičení jsme využívali jak tělocvičnu, tak naši zahradu.

S tréninky jsme skončili v pátek 21. června, kdy nás naše cvičitelka ocenila vysvědčením (viz foto).

V pondělí 6. května nás pozvali kamarádi z batňovické školy, kteří pro nás nacvičili pásmo Letem – světem. Ve středu 15. května jsme maminky, které měly svátek, pozvali na odpočinkové odpoledne, které jsme nazvali „Kafe s maminkou". Připravili jsme si pro ně krátké pásmo písniček a básniček a hlavně jsme jim předvedli pohádku „ Boudo, budko". Den na to jsme vyjeli do zábavního centra Tongo v Hradci Králové, kde jsme se pořádně vyřádili. Ve čtvrtek 30. května jsme se vyfotografovali a květen jsme zakončili návštěvou místního zemědělského družstva, kterým nás provedl pan Petr Martinec. Moc děkujeme a zároveň děkujeme i za ochutnávku mléka, které nám nalévala paní Irena Šoulová.

Červen pro nás začal celodenním výletem do Broumova na farmu Wenet, kde se nám moc líbilo. Ve středu 12. června jsme se v tomto školní roce naposledy zajeli podívat do Rtyně v Podkrkonoší na Kašpárka Nazdárka, který nám zahrál pohádku "Krakonošovy třešně". V úterý 18. června za námi do školky přijela Policie ČR. Policisté si s námi pěkně podebatovali a předvedli nám svou výstroj a výzbroj a na závěr se s námi rozloučili puštěnou sirénou. Předposlední červnový čtvrtek jsme ještě jednou navštívili kamarády z Batňovic, se kterými jsme zhlédli pásmo pohádek O krtečkovi a Bob a Bobek, králíci z klobouku.

Na poslední čtvrtek jsme měli naplánovanou zahradní párty se slavnostním rozloučením s našimi předškolačkami, ale kvůli nemoci jedné z aktérek jsme tuto slavnost odložili na červenec.

Přejeme všem krásné a pohodové léto.
Zaměstnanci MŠ

Jaro a první letní dny v základní škole

I letos bylo jaro a začátky léta v základní škole velmi pestré. Dubnové akce jsme zahájili pěveckou soutěží. Ze soutěžního kola pěvecké soutěže byly vybrány dvě žákyně, navštěvující hudební kroužek, do okresního kola, které se konalo 2. dubna v prostorách ZUŠ Trutnov. Obě dvě reprezentovaly školu s nadšením a poctivě se na soutěž připravovaly. Odměnou jim bylo krásné 3. a 4. místo.

Velikonoční neděle tento rok připadla na 21. dubna. Než však bylo možné obcházet velikonoční koledu, musela se nejprve vynést zima v podobě smrtky. K tomuto tradičnímu „rituálu" přispěla škola krátkým tematickým pásmem. Do vesnice pak mohlo po mrazech konečně přijít jaro.

Škola v rámci příprav na Velikonoce také zorganizovala Tvoření s rodiči. Tato akce umožňuje dětem a jejich rodičům společně strávit příjemné odpoledne ve škole. Letos bylo na programu pletení pomlázek, pečení mazanců, zdobení vajíček, malování sádrových dekorací a vystřihování slepiček. Své výtvory si každý mohl hrdě odnést domů.

Týden před Velikonocemi byl pro děti zkrácený o prázdniny a státní svátek. I tak jsme se snažili připomenout dětem tradice a každý den se vystrojili do jiné barvy. Začali jsme modrým pondělím, následovalo žluté úterý a před svátky jsme se rozloučili škaredou středou.

Na velikonoce navazoval Den Země. Ten jsme oslavili ve dvorské ZOO. Nejprve děti čekala práce, za kterou si poté mohly zoologickou zahradu projít a dokonce se s některými živočišnými druhy seznámit na vlastní kůži.

Poslední duben je ve znamení tajemna, oslav dne čarodějnic. Tyto oslavy vznikly původně z keltského svátku Beltine, postupem času byl však měněn a upravován až na podobu, kterou známe dnes.

Děti z naší školy se v tento den mohly vymódit do čarodějnického oblečení, nasednout se svými kouzelnými mazlíčky na létající košťata a užít si připravený program. Čekalo je zde hned několik speciálních disciplín - tvoření libovolného kouzelného lektvaru, slalom na koštěti, skládání obrázků, tanec s košťaty a nakonec famfrpál. Společně jsme si užili spoustu legrace a navnadili se na večerní zábavu.

Duben utekl jako voda a neméně zábavný a zajímavý byl i měsíc květen. V polovině května byl uspořádán výlet pro děti a rodiče, kterého se zúčastnilo na padesát lidí, na český klenot – státní hrad Karlštejn a dále do tzv. českého Grand Canyonu – lomu Velká Amerika v Mořině. I přes chmurné předpovědi meteorologů nám vyšlo nádherné počasí a výlet jsme si všichni moc užili a domů jsme se vraceli plni dojmů.

O týden později se nám povedl nevídaný úspěch. Tým kuchařů z kroužku vaření - Slaďouši, ve složení Tomáš Brát, Jakub Perdek a David Vydra, postoupil se svou zdravou svačinou do celostátního finále Zdravé 5. Recept na špaldové vafle s meduňkovým tvarohem a ovocem nadchl porotu natolik, že si chlapci odvezli domů krásné 4. místo a to v konkurenci týmů z celé republiky.

I červen nezůstal s akcemi pozadu a my do něj vkročili výletem 3. a 4. třídy na výstavu zemědělské techniky Podhory 2019 v Černém dole. Zde si žáci mohli prohlédnout starší i nejmodernější techniku, ochutnat regionální potraviny nebo si vyrobit něco na památku. Aby to

nebylo mladším dětem líto, zemědělské družstvo v naší obci připravilo všem dětem exkurzi. Děti kromě techniky mohly vidět telátka či ochutnat lahodné čerstvé mléko.

V polovině června byl pro děti připraven rychlokurz základní sebeobrany a nácvik bezpečného chování. Děti si tak mohly vyzkoušet, jak by měly v krizových situacích reagovat. Na tuto akci později navazovala preventivní interaktivní beseda s policií ČR a dopravní výchova na náchodském dopravním hřišti.

Úspěchy naše škola slaví i ve sportu. Děti se zúčastnily rtyňského Minivolejbalu do škol, což je akce pořádána pro školy z okolních vesnic. Nejvýznamnější sportovní akcí však byla Havlovická olympiáda, které se naše škola pravidelně účastní. Mezi disciplíny patřil běh na 60 m, skok do dálky, hod míčkem, vytrvalostní běh a vybíjená družstev. Naši žáci získali tři první místa (Nicolas Prokop, Tomáš Havlas a Jakub Frýba), jedno druhé (David Havlas) a dvě třetí místa (Vojtěch Chytra a Jakub Perdek). Žáci, kteří se disciplín neúčastnili, se stali hrdými fanoušky.

Po úspěchu z olympiády nás čekala další oblíbená akce měsíce června. Tou není

nic jiného, než školní výlet. Ten letošní proběhl ve dnech 20. – 21. června v Orlických horách. První den se děti seznamovaly s životem našich středověkých předků ve středisku Villa Nova v Uhřínově. Měly možnost vyzkoušet si postaru umlít mouku, utkat látku, rozdělat oheň a upéct placky. Žáci se také podívali do repliky středověké vesnice a se zaujetím poslouchali odborný výklad. Druhý den se procházkou přesunuli k českému hobitínu v Šedivinách. Ocitli se tak ve světě J. R. R. Tolkiena a vyzkoušeli si bydlení v hobitích norách. Po výborném obědu v Prázově boudě je už u školy netrpělivě očekávali rodiče.

Poslední týden před prázdninami byl ve znamení úklidu školy. Vzhledem k počasí se ale nikomu příliš uklízet nechtělo a proto jsme radši vyrazili na malosvatoňovické koupaliště, kde jsme se mohli alespoň trochu zchladit. Poslední den školního roku byly vyhlášeny celoroční soutěže, rozdáno vysvědčení, rozloučili jsme se s žáky čtvrtého ročníku a děti se mohly rozutéct na prázdniny.

Všichni zaměstnanci školy přejí každému prázdniny přesně takové, jaké si přeje, radost, dobrodružství a zážitky, které k nim neodmyslitelně patří a 2. září se těšíme nejen na čtyři nové prvňačky, ale také na všechny ostatní žáky naší krásné školy.

Krtičková Kateřina

Jak to žije v Mraveništi

Jistě mi dáte za pravdu, že období května a června nepatří zrovna k těm nejklidnějším, událostí se děje všude plno, do toho školní úsilí vrcholí a v zahradách je ještě poslední čas něco zasít, aby se mohlo v létě sklízet. Tak i v Mraveništi byly závěrečné měsíce školního roku doslova nabité akcemi, uzavíráním školního roku a přípravou na to, co přijde.

Začnu tedy postupně a od podlahy - 17. a 18. května totiž Mraveniště vytvořilo prostor pro ruční práci v **kurzu šití barefoot balerínek**, tedy botek, které naše nožky nevězní, ale měkce a přátelsky jim dávají zakusit, že mají „půdu pod nohama". Podle reakcí účastnic kurzu a krásných barevných a osobitých výtvorů se tento kurz vydařil. Uvnitř i venku se měřilo, stříhalo, barvilo a zdobilo, lepilo a pak šilo. A nakonec přišla velká radost z vlastnoručně ušitých botek!

Následující sobotu 25. května strávily školkové a školní rodiny na vodě, tentokrát na Labi od Verdeku po Kuks. Počasí bylo po několika deštivých dnech krásné a voda místy divoká, všichni se však vrátili živi, zdrávi a s dobrou náladou, že to byla výborná voda...

Hned v pondělí 27. května odpoledne se mnozí z nás opět setkali při prvním **Chlebopečení**. To se Mraveništěm linula vůně čerstvě upečeného špaldovo-žitného chleba a malí i velcí se sešli, aby se navzájem v pohodové atmosféře inspirovali recepty, moukami, pečením nebo dalšími zkušenostmi při pečení domácího chleba. Někteří přinesli i své chleby z domova na ochutnání a Jana Myšáková představila celý proces pečení kváskového chleba od rozkvasu přes míchání, přidávání dalších ingrediencí až po upečení. Voňavý a teplý chléb jsme si nikdo nenechal ujít, odnesli jsme si domů kvásek a hlavně cenné zkušenosti.

15. 6. se konal **koncert duchovní hudby pro kostel**, kdy na housle zahrála **Julinka Bolehovská**, poté vystoupil **sbor CCE Colaudemus** pod vedením Kristýny Kosíkové, která následně rozezněla i kostelní varhany. Vybralo se dobrovolné vstupné v celkové výši 3185,- Kč a bude použito na opravu tohoto významného a krásného místa. Koncert byl zároveň kulturním úvodem k další pro obec významné akci v sokolovně - **křestu knihy** Markoušovice a Starý Sedloňov v proměnách času. Za tuto knihu bych ráda za nás z Mraveniště autorům velmi poděkovala. Vítáme ji, protože se snažíme zde působit a něco Markoušovicím přinášet, což s vědomím kontextu jde mnohem lépe. Zároveň sem za Mraveništěm přicházejí nové rodiny a knihy jako tato nám pomáhají prohlubovat vztah k místu a zapouštět zde kořeny.

Vrátím-li se však k proběhlým akcím konce školního roku, pak další červnovou událostí bylo 19. 6. **pasování předškoláků na školáky**, po kterém následovala zahradní

slavnost se školním divadlem a společným táborákem. Školáci si pro divadlo připravili reportáž ze svých výprav a tak se v parném slunci na scéně sjezdovalo, plavalo a diváci měli možnost zhlédnout škálu scének ze života naší školy.

Předposlední den školního roku se Mraveniště odměnilo **dnem s řezbářem Markem Vodičkou**. V dřevořezbě se postupně vystřídaly všechny skupiny dětí ze školky i školy a dospělí z pedagogického týmu a spolku. Důkladně jsme mohli s Markem probrat, proč je dřevo léčivé, a hlavně jsme to mohli na vlastní kůži zakusit. Každý si vyrobil, nač jeho síly a věk stačily - obrázek, nůž na máslo, číslo domu, vařečku nebo dokonce misku.

Na další den už zbylo jen slavnostní předání vysvědčení, které se uskutečnilo v krásné okolní přírodě, a potom už hurá na prázdniny!

O prázdninách Mraveniště ožije především pěti **Letními týdny** – tj. týdenními příměstskými tábory a také plánovanou rekonstrukcí školní jídelny, šatny a rodinného centra. Pokud jde o akce počátku školního roku, sledujte naše webové stránky a facebook.

Přejeme vám všem krásné léto plné odpočinku, dobré úrody a vláhy ve vašich zahradách a dostatek klidu pro zrání vašich plodů, ale i plánů a tvořivých snů.

Za Mraveniště, z. s.
Petra Němečková Stypová

Josef II. v Markoušovicích

V sobotu 18. 5. 2019 si markoušovičtí občané připomněli návštěvu spolucísaře Josefa II. v jejich obci v roce 1779. Vzpomínku uspořádal pan Jiří Laštovička v rámci akce k 50. výročí reinstalace sochy Josefa II. u domu čp. 95 v horní části obce. Tým Náves Markoušovice zajistil doprovodný program.

Socha pochází z pomníku Josefa II., který stál v letech 1883–1922 před místní školou v centru obce. Socha byla poté dlouhá léta uložena v hasičské zbrojnici a 8. 5. 1969, díky úsilí místních občanů v čele s panem Jiřím Laštovičkou, byla vztyčena v předzahrádce jeho domu.

V rámci vzpomínky přijel "císař Josef II." v doprovodu "poddaných" z návsi až před dům v kočáře Aleše Těžkého. Zde jej přivítali další návštěvníci akce.

Pan Laštovička ocenil své tehdejší spolupracovníky medailemi za zásluhy a další, kteří mu pomáhali akci připravit, pamětní medailí.

Akci doprovodili členové klubu vojenské historie z Trutnova čestnými salvami na zahájení a ukončení akce. I díky krásnému počasí se sešlo mnoho příznivců a společně strávili odpoledne při netradiční akci,

jež byla zakončena opékáním buřtů na návsi.

J. D.

SDH Velké Svatoňovice - Mladí hasiči

Uplynulé období bylo bohaté na soutěže, ve kterých děti zúročily vše, co si pilně natrénovaly.

Nejdříve to byl **Memoriál I. Valnohové** 20. dubna 2019 v Malých Svatoňovicích. Na start jsme postavili celkem 14 závodníků. Oceněni medailemi, které se udělují do 10. místa, byli **Jakub Frýba** za 7. místo v mladší kategorii a **Michal Švadlák** za 6. místo ve starší kategorii. K němu se na dalších dvou závodech ve Vlčicích a Hajnici připojil **Martin Krtička** a oba mají velkou šanci na výborné umístění v celoročním seriálu soutěží jednotlivců okresu Trutnov.

Náročnou **soutěž s technickým a zdravotnicko-záchranářským okruhem** jsme absolvovali v Miletíně s výborným výsledkem: mladší soutěž vyhráli a starší přivezli také pohár, tentokrát za 3. místo.

Celý kolektiv Mladých hasičů se zúčastnil dvou přípravných soutěží – v Náchodě a na Bohdašíně. Vrcholem soutěžní sezóny bylo okresní kolo hry **Plamen** 1. a 2. června v Havlovicích a v Úpici. Zde po výborných výkonech mladší vybojovali bronzové medaile a starší skončili těsně za stupni vítězů na 4. místě.

V neděli 22. června jsme vyrazili na **cyklovýlet okolím Velkých Svatoňovic**, který jsme zakončili táborákem za Hasičským muzeem.

Poslední víkend před prázdninami jsme společně strávili **v kempu v Miletíně**. Seznámili jsme se s krásným okolím tohoto rodiště K. J. Erbena, navštívili expozici sochařských děl v Hořicích a prožili příjemné chvíle na místním koupališti.

A. Martincová

SDH Velké Svatoňovice

Poslední dubnový den nás čekalo tradiční pálení čarodějnic, ve spolupráci s restaurací K-Klub a za přispění obce. Stejně jako v minulém roce se konalo za restaurací K-Klub. Letos bylo pálení spojené i s čarodějnickým průvodem s lampiony. Malí i velcí čarodějové a čarodějnice se sešli u místních potravin a šli kolem potoka za školou směrem k restauraci. Tímto bych chtěl dětem i rodičům poděkovat.

V měsíci květnu jsme, jako již několik let, zajišťovali dětskou trasu na pochodu „Babička". Dále jsme se účastnili hasičské soutěže „Federálův memoriál" v Maršově u Úpice. Letos se nám nepodařil tak pěkný výsledek jako v roce předešlém, ale hlavní na této soutěži je prověření a dokončení daného úkolu, který jsme zvládli.

V červnu jsme se účastnili dětského dne a soutěže „Zlatá přilba" ve Rtyni v Podkrkonoší. Zde jsme obhájili 3. místo z loňského roku. Dále se v tomto měsíci někteří členové účastnili v různých pozicích okresních kol hry Plamen (děti do 15 let) a Požárního sportu (dospělí). Dále pak kola hry Plamen a soutěže dorostu, které se letos konalo v Trutnově a Malých Svatoňovicích. Letos jsme měli své zastoupení i na Mistrovství České republiky ve hře Plamen ve Vlašimi a Mistrovství České republiky dorostu ve Svitavách.

Kromě zmíněných akcí se scházíme v hasičské zbrojnici, kde pečujeme o výstroj a výzbroj nám svěřenou. Vyjížděli jsme na pokyn operačního důstojníka při náhlém dešti a kroupách, které nás postihly v průběhu těchto měsíců.

Přeji všem hezké prázdniny a dovolené.
Petr Hepnar

Sbor dobrovolných hasičů Markoušovice

Při uzávěrce minulého čísla zpravodaje jsme pilně pracovali na přípravě **tradiční velikonoční zábavy**, která se konala v neděli 21. dubna v tělocvičně v Markoušovicích. Veselí započalo ve 20 hodin, k tanci a poslechu nám zahrála kapela META. Program byl kromě bohaté tomboly zpestřen o YOYO vystoupení a soutěžení v týmech. Soutěžení se zúčastnily tři smíšené týmy, které se utkaly v následujících disciplínách: štafetové zatloukání hřebíků, praskání balónků a přenášení toaletního papíru na tyči. Tato novinka se ukázala jako dobrý nápad na rozproudění zábavy, je tudíž velmi pravděpodobné, že i v dalších letech zpestříme zábavu o podobné programy.

Po velikonoční zábavě jsme se ale ani neoklepali, a připravovali jsme další tradiční akci – **pálení čarodějnic** na místním hřišti. Tradičně malí čarodějové a čarodějky

nepřišli o čarodějnický průvod, který jim zpestřila ta nejpovolanější čarodějnice svým zpěvem a hrou na kytaru. Na hřišti na ně pak čekalo překvapení v podobě velké hranice a divadelního představení s pohádkou **„O perníkové chaloupce 2 aneb Jak to bylo s ježibabou“**. Po setmění byla pro všechny odvážné připravena i stezka odvahy s odměnami.

A zbýval měsíc na přípravu poslední velké akce – **dětského dne**, letos na téma **„POVOLÁNÍ“**. Pro děti bylo připraveno 9 soutěžních disciplín, na kterých si mohly vyzkoušet sázení květin u zahradníka, stavění věže a převoz cihel u zedníka, zapojení elektrického panelu u elektrikáře nebo třeba ošetření a přepravu zraněného u zdravotníka a další. Kromě disciplín zde byl pro nejmenší děti skákací hrad a pro větší pak stanoviště lukostřelby a bublinář, který nechal děti vyzkoušet tvoření maxi bublin. Stánek odměn byl letos velice bohatý a děti vybíraly a nakonec i vykoupily něco přes 400 cen. Dále se mohly povozit na koních paní Menšíkové nebo se svézt s koněm na povozu pana Těžkého. Mlsaly zdarma cukrovou vatu, popcorn, nanuky, žízeň zaháněly malinovkou. Tradičně proběhlo na závěr akce slosování o větší ceny a vzhledem ke štědrosti sponzorů a množství získaných peněz ze sbírky od občanů jsme letos losovali dvě kategorie cen. První kategorie byly děti od narození do čtyř let, druhá pak děti od 4 let. V každé kategorii pak bylo vylosováno 6 dětí, které si mohly vybrat hodnotnější cenu, například minidron, koloběžku, odrážecí autíčko, koupací bazén nebo poukazy do hračkárny či Sportisima. Letošního dětského dne se zúčastnilo rekordních 105 zaregistrovaných dětí. Zvyšující se účast dětí a zájem veřejnosti je pro nás velmi potěšující. Tyto všechny akce by ale nešlo pořádat bez podpory obce Velké Svatoňovice, sponzorů, občanů Markoušovic a především dobrovolníků z řad spolků SDH Markoušovice a ČČK. Tímto bych ráda poděkovala všem, kteří naši činnost jakkoliv podporují, ať už finančně nebo svou aktivitou a tím, že ukrojí svůj volný čas dobrovolnickým činnostem.

Ve volných chvílích naši muži pilně pracují na přístřešku u hasičské zbrojnice, ženy v jarních měsících provedly úklid v hasičské zbrojnici. Náš automobil Avia absolvoval úspěšnou technickou kontrolu. Nyní je doba dovolených, kdy bývá aktivita menší, všichni se většinou rozprchnou na dovolené a výlety. Tudíž Vám přeji jménem SDH Markoušovice krásný zbytek léta a pohodovou dovolenou. Těšit se na shledanou s Vámi budeme 24. srpna na Markoušovickém rubání, kde pro Vás budeme zajišťovat občerstvení.

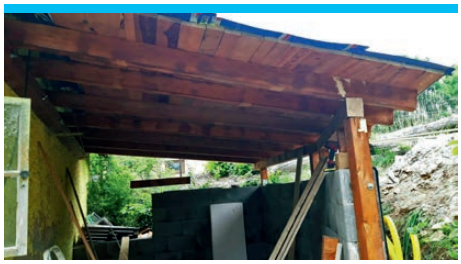

Za SDH Markoušovice Dita Seidlová

TJ Sokol Velké Svatoňovice

Taneční skupina Starý westy

Máme za sebou již šestý rok, kdy se scházíme a snažíme se stále nacvičovat nové tance. Dnes jich již ovládáme neuvěřitelných třináct! Jednou týdně si zatancujeme, pobavíme se a trochu při nácviku nových tanců potrénujeme paměť. Na jaře 25. dubna jsme byli zatancovat obyvatelům Domova důchodců na Tmavém dole na jejich akci přivítání jara. Byli jsme rádi, že jsme je svým vystoupením mohli trochu potěšit.

V červnu se naše dobrá parta vydala jako každoročně na výlet na ukončení sezony. Tentokrát jsme se vydali do Žirče u Dvora Králové.

Po dobrém obědě v restauraci Na výšince jsme jeli do Cyklomuzea v Žirči. Prohlédli si kola, i hodně letitá i taková, co pamatujeme z našeho mládí. Ti odvážnější si k pobavení ostatních vyzkoušeli posez na "kostitřasu". Měli jsme sjednanou průvodkyni, která nám otevřela klášterní kostel, kde jsme se dověděli mnoho zajímavého jak o kostele, tak o historii celého klášterního komplexu. Dnes je zde umístněna léčebna lidí postižených roztroušenou sklerózou. V místní bylinkové zahradě jsme si mohli koupit bylinky do svých zahrádek. Nesmělo chybět ani občerstvení v Klášterní cukrárně. Po procházce parkem jsme nasedli do autobusu a s řidičem panem Sklenářem jsme dojeli bezpečně a spokojeni domů. Jako pokaždé přidávám, že od září mezi sebe rádi přivítáme zájemce o tanec a dobrou partu.

Špetlová Lída

Úpravy v tělocvičně

V nářaďovně tělocvičny si škola upravila prostor na svoje cvičební pomůcky ohraničený zamykatelnou mříží. Dosud měli k dispozici pouze skříň, což pro velké balony nestačilo a děti si musely vše na každou cvičební hodinu donášet. O vše se postaralo vedení školy, kterému za to děkujeme.

Turistická akce pochod "BABIČKA"

Letošní 44. ročník pochodu je již minulostí. Když se dnes, den po skončení pochodu podíváme z okna, musíme konstatovat, že jsme měli nepředstavitelnou kliku na počasí. Dnes prší, fouká a je pěkná zima.

Tento ročník jsme konečně nemuseli balancovat pěšinkou nad řekou, protože Bílý most Na Pohodlí je již opraven.

Letos jsme zavedli novinku. Jako každoročně jsem při projíždění tras měl v mobilním telefonu zapnutou aplikaci na nahrávání tras. Trasy jsem stáhl a načetl na Mapy.cz. Zároveň jsme na startovní průkaz vytiskli QR kód s odkazem na přehled tras na našich stránkách. Tam si každý mohl vybrat trasu, na kterou se vydá a byl na ni přesměrován.

Tradičně na startu turisty očekávala babička s chlebem a solí, možnost svezení se na koníčkovi a koňské taxi, které zájemce vozilo směrem k rybníku Batňák. Také nám hrála místní country kapela PSAM. Lépe než v minulých létech se nám podařilo ve spolupráci

s obcí Velké Svatoňovice vyřešit parkování. Obec připravila plochu za hřištěm, kam se vešla celá stovka automobilů. Díky tomu nebyla celá obec ucpaná zaparkovanými auty účastníků pochodu. Na dětské trase se opět mohly děti realizovat na úkolech, které pro ně připravili hasiči z Velkých Svatoňovic. Kdo se vydal na delší trasy, mohl si na kontrole u Slatinského mlýna k nabízené uzenině poslechnout skupinu TENDR.

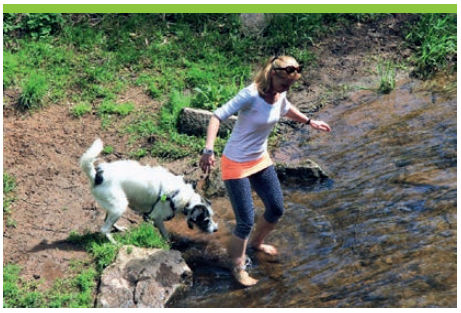

Bohužel kvůli nepříznivé předpovědi počasí a možná i proto, že „BABIČKA" kolidovala s termínem pochodu Václavice - Havlovice, se počet účastníků proti loňsku zhruba o 20 % snížil. Ale myslím, že 1274 účastníků je pěkný počet a všem zúčastněným turistům musím poděkovat. Vaše účast

je nejlepší a vlastně jediná odměna za naše celoroční přípravy a snažení.

Letošní ročník byl ve znamení ztrát a nálezů. Dva lidé nám nahlásili nález klíčů a jeden se na Facebooku ozval, že ztratil nejen klíče, ale i peněženku. Bohužel nalezené klíče nebyly ty, které postrádal.

Ještě jeden problém nastal. Do cíle v České Skalici jsme si vzali méně diplomů, než bylo potřeba. S těmi, kdo došli později (chvíli nám trvalo balení), jsme se většinou dohodli, že jim zašleme diplomy poštou.

Doufám, že všichni účastníci letošní BABIČKY si turistiku náležitě užili a že většina byla spokojena.

Na závěr se ještě vrátím k počasí. Přesto, že týden předem hlásili déšť prakticky na celý den, v pátek se vyčasilo a slunečné počasí nám vydrželo až do sobotního odpoledne. Potom se bohužel začalo zatahovat a spadlo pár kapek deště, ale nevyplatilo se brát ani pláštěnku ani deštník. Ohledně teplot: Ráno 3 °C a po poledni asi 17°C.

www.babicka-dp.cz

Na shledání v příštím roce na 45. ročníku pochodu BABIČKA se těší pořadatelé akce.

Za TJ Sokol Velké Svatoňovice
Jiří a Lída Špetlovi

Informace

Opět **vyzýváme** občany, zda by se našel někdo, kdo by byl ochoten se od září věnovat sportu s dětmi, v jakémkoli oboru. Bližší informace u pana Jiřího Špetly, předsedy TJ Sokol.

TJ Sokol Markoušovice - Mládí se začíná prosazovat

Činnost TJ v minulém čtvrtletí nijak výrazně nevybočovala ze svého standardního nastavení. Proběhly nějaké brigády na údržbě Maríny, naši volejbalisté obsadili pěkné třetí místo na turnaji v Suchovršicích. To jsou zprávy za ty dříve narozené. Co je však v TJ nové a o to potěšitelnější je informovat o naší mládeži. Že ovládla místní ČUM ligu ve florbalu, to jsme psali již minule. Dnes můžeme přidat další informace o tom, že bratři Beierové září zároveň jako členové TJ Loko Trutnov v kanoistice. Pod vedením svého otce Artura Beiera se Alva Beier stal společně s Jindřichem Floriánem Mistrem České republiky ve dlouhém sjezdu na divoké vodě dvojic v kategorii starších žáků. A aby těch krásných zpráv nebylo málo, tak Matouš Beier se po přestupu ze starších žáků do juniorů hned prosadil a vyjel si nominaci do reprezentace České republiky na MS v kanoistice v Bosně a Hercegovině, které proběhne ve dnech 23. -28. 7. 2019. Co k tomu dodat? Snad pouze pogratulovat k tomuto úspěchu a držet pěsti, ať se mu závod na řece Vrbas v Banje Luce povede co nejlépe. O tom, jak dopadl, vám napíšeme příště a možná připojíme i nějaké foto.

Z.Š.

Dětský den - Velké Svatoňovice

Dne 8. 6. 2019 se uskutečnilo zábavné odpoledne pro děti a rodiče v areálu fotbalového hřiště „Na Puškvorci". Organizátory akce velmi potěšila účast, jež přesáhla očekávání, a to v podobě více než stovky zúčastněných dětí. Po celé odpoledne děti soutěžily na více než 25 soutěžních stanovištích. Choreografie těchto atrakcí byla na velmi vysoké úrovni, především díky šikovnosti jednoho ze členů spolku KaMaRát. Odměnou byli nasbíraní „Puškvoráci", které bylo možno směnit za věcné ceny ve stánku s odměnami. Nemalým lákadlem byla i nafukovací skluzavka, která byla hojně využívána malými i velkými ratolestmi a díky sponzorským darům mohla být pro všechny zdarma. V průběhu celé akce bylo k dispozici občerstvení v podobě nabídky místní hospůdky, stánku „u Hasičů" a velmi oblíbené cukrové vaty a párků v rohlíku. Na závěr bych chtěl poděkovat všem dobrovolníkům a sponzorům, bez nichž by nebylo možné akci v takovémto rozsahu uspořádat.

Doufáme, že se tato akce všem líbila a budeme se těšit na podporu a účast při dalších podobných setkáních.

KaMaRát

Místní skupina Českého červeného kříže Markoušovice

Druhé čtvrtletí tohoto roku nám přineslo několik zajímavých akcí, na kterých jsme se podíleli účastí nebo organizací. V dubnu jsme společně i s rodinnými příslušníky vyrazili do K-Klubu ve Velkých Svatoňovicích, kde nás příjemně pobavili ochotníci ze Stárkova, jak již bylo zmíněno v minulém čísle zpravodaje. Neméně zajímavá byla i letošní **velikonoční výstava** v Malých Svatoňovicích s překrásnými kraslicemi a dalšími velikonočními dekoracemi, které jsme se zaujetím a obdivem 20. dubna zhlédli. Na tuto výstavu chodíme několik let z Markoušovic pěšky a po cestě se k nám přidávají ostatní pocestní. Tradiční posezení v kavárně Dášeňka nad dobrou pizzou a lahodnými nápoji je pro nás odměnou a zároveň časem si popovídat.

I letos pořádal Oblastní spolek ČČK Trutnov 10. května **soutěž pro základní školy "Hlídku mladých zdravotníků"**. Tato soutěž se konala v parku Na Struze v Trutnově. I přes nepřízeň počasí účast družstev byla hojná. Naše členky pomáhaly na stanovištích, dohlížely na plnění zdravotních úkolů soutěžících a také nad spravedlivým bodováním.

V únoru na naší valné hromadě padl návrh jít **pochod Babička**. Několik členů i místních občanů z Markoušovic opravdu 11. května vyrazilo na pochod. Pro nás byl jeho začátek už v Markoušovicích a dále pokračoval do Velkých Svatoňovic, kde byl start. Zvolili jsme si symbolicky krátkou 5km trasu. Po cestě opekli vuřty, zakoupili výborné koláče a další občerstvení. Po skončení pochodu naše kroky vedly zpět do výchozí vesnice. Celková trasa se tedy prodloužila na cca 11 km. Po celou dobu pochodu nám přálo hezké počasí a celkově jsme měli radost z pohybové aktivity i diplomu, který jsme na závěr obdrželi.

Začátkem května proběhla schůzka členů Sboru dobrovolných hasičů a Českého červeného kříže Markoušovice, kde se předběžně domlouvala organizace **Dětského dne v Markoušovicích**. Letošní téma dětského dne bylo povolání a v tomto duchu byla vytvořena stanoviště s úkoly. Členky MS ČČK měly povolání zdravotní sestry a také příslušný, slušivý oděv. Pro tuto akci byla vytvořena skupina na sociální síti, kde se předávaly informace, nápady, příspěvky. Každý, kdo se z občanů nebo členů chtěl zapojit, měl šanci. Musím říci, že skupina fungovala bez problémů a všichni měli přehled o aktuálním dění. 1. června se veškerá příprava rozjela už od rána na plné obrátky. Byla vidět perfektní připravenost a spolupráce místních dobrovolných hasičů. V odpoledních hodinách za krásného počasí probíhala hlavní část dětského dne s bohatým doprovodným programem. Že byl dětský den v Markoušovicích úspěšný, dokázal velký počet dětí, ale i dospělých. Naše členky byly opět přítomny na stanovištích i ve stánku s odměnami. Hlavním organizátorem této akce byla členka Sboru místních dobrovolných hasičů Markoušovice **Dita Seidlová**, která navrhla téma a rozložení dětského dne, vytvořila skupinu na sociální síti a celkově se podílela na organizaci i přípravě akce. Touto cestou bych ji ráda poděkovala za její vstřícnost, obětavost a ochotu udělat něco pro druhé.

Koncem května jsme byli mile potěšeni, když nás oslovila kožní lékařka paní **MUDr. L. Kepková** s návrhem uspořádat v Markoušovicích pro veřejnost besedu. Zároveň si zájemci mohli nechat zkontrolovat dermatoskopem mateřská znaménka. Beseda na téma **"Ochrana kůže před slunečním zářením a nejčastější kožní onemocnění"** proběhla 28. června v pohostinství nad Sokolovnou v Markoušovicích. Velice nás potěšil zájem občanů z Markoušovic i Velkých Svatoňovic. Zapojením do debaty a výkladem paní MUDr. L. Kepkové jsme se dozvěděli opět něco nového o kožních problémech a možnostech jejich léčby.

Tímto všem občanům a členům MS ČČK Markoušovice přeji krásné slunné léto, mnoho zážitků z dovolených, prázdnin a při dalších setkáních se těším na shledanou. Zároveň děkuji všem, kteří naši práci sledují, pomáhají nám a podporují nás v činnosti.

Lautschová Hana
předsedkyně spolku

Zlepšení pokrytí signálem pro internet

Vážení spoluobčané, v průběhu letních prázdnin dojde v Markoušovicích a Starém Sedloňově k instalaci vysílačů nového poskytovatele internetu Rtyně.net. Vzhledem k jejich umístění dojde k výrazně lepšímu pokrytí internetem oproti současné situaci především v markoušovické části obce. Více informací o pokrytí v místě vašeho bydliště a o možnostech připojení získáte na telefonním čísle 774 422 100, nebo stránce www.rtyne.net v menu ***Internet - Bezdrátové připojení.***

J. K.

Připravované akce

24. srpna od 14:00 hod **2. ročník Markoušovického rubání** - hudební festival na návsi Markoušovice

28. září od 14:00 hod **Svatováclavská pouť** v prostoru u K- Klubu

od 10:00 hod **Mše svatá** v kapli sv. Václava

19. října od 19:00 hod v K-Klubu sehrají ochotníci z Olešnice hru s tématem z našeho kraje "Roudenka"

27.-28.října pořádá TJ Sokol Velké Svatoňovice **Zájezd do vinného sklípku** - ještě několik volných míst. Přihlášky u pí. Šrámkové na OÚ (záloha 500,- Kč - cena 1.400,-Kč)

říjen - Přednáška pana Nývlta - Provensálsko - přesný termín a místo budou upřesněny

V době prázdnin probíhá seriál **Filmové léto** jak u nás, tak v okolních obcích systémem promítáním v letním kině ve vytvořených areálech - program na letáku uvnitř zpravodaje

Zahradní dětskou železnici z naší obce můžete také vidět na akcích :

10.-11. srpna	Technisáž VII. ročník v Novém Bydžově
17.-18. srpna	Setkání zahradních železnic v Rosicích nad Labem
15. září	Den železnice - DEPO Trutnov

Měření a pozorování počasí ve Velkých Svatoňovicích

Amatérskou meteorologickou stanici naleznete na Valech u č. p. 277. V nepřetržitém provozu je od 8. května 1993, od 8. května 2010 je měření z části automatizováno. Webové stránky se zpracovanými výsledky měření a pozorování naleznete na adrese **www.meteosvatonovice.cz**, online data s pětisekundovou aktualizací pak na stránce **www.meteosvatonovice.cz/meteo** (včetně dlouhodobých statistik vypočtených z automatizovaného měření).

Shrnutí meteorologických měření a pozorování ve II. čtvrtletí roku 2019

Duben letošního roku již nebyl rekordní tak jako ten loňský, přesto se s průměrnou teplotou +9,57 °C (odchylka +1,2 °C) dostal na 5. místo mezi nejteplejšími dubny od roku 1996. V jeho rámci se střídaly jak teplejší, tak chladnější periody. Díky nim jsme zaznamenali 8 dní, v nichž se vyskytl mráz. Ranní mrazy nebyly nijak silné, nejníže klesla teplota ráno 16. dubna, a to na -2,2 °C. Po 20. dubnu již ve dvou metrech nad zemí nemrzlo. Teplé období na konci měsíce pak přinesla dva dny letní (s teplotou nad +25 °C), přičemž první letní den jsme prožili 25. dubna. Četnost srážek byla v dubnu podprůměrná. Pršelo v pěti dnech, ve dvou dnech padaly srážky smíšené. Srážkový úhrn 47,8 mm sice odpovídal 140 % normálu, avšak 39,8 mm spadlo během jediného dne, a to 29. dubna. V tento den se zároveň vyskytla jediná dubnová bouřka.

Květen přinesl překvapení, které přidělalo vrásky především zemědělcům a zahrádkářům. Ačkoliv se koncem dubna zdálo, že jaro již pevně třímá otěže, opak byl pravdou. S průměrnou měsíční teplotou +10,77 °C (odchylka -2,7 °C) byl květen nejstudenějším od počátku měření v roce 1996 a v rámci republiky od roku 1991. Ledoví muži se pustili do díla a přinesli nám tři mrazové dny, poslední z nich až 14. května. Minimální teplota klesla až na -2,1 °C dne 7. května. Přízemních mrazíků bylo ještě více, potrápily nás v 8 dnech (7. května dokonce -4,9 °C. Vyšších teplot jsme se dočkali až v druhé půli měsíce, letního dne nakonec pouze jediného. Útěchou mohl být aspoň srážkový úhrn 65,4 mm (86 % normálu), který spadl poměrně rovnoměrně rozdělen v průběhu 21 dní. Ještě 4. května se vyskytly srážky smíšené. Bouřky se v květnu objevily čtyři v průběhu dvou dnů, nezpůsobily však vážnější problémy.

Červen zatoužil být také rekordmanem, ale v opačném gardu nežli květen. A uspěl. Průměrná měsíční teplota +20,76 °C (odchylka +4,1 °C) pokořila dosavadní červnové maximum o více než 1,7°C. Dokonce byla o 0,3 °C vyšší než v loňském srpnu. První letní měsíc nám tak přinesl 23 letních dní, z nich pak dokonce 7 tropických (s teplotou přes +30 °C). Obě hodnoty byly pro červen rekordní. Přechod studené fronty ráno 27. června nám zajistil velmi teplou noc s ranním minimem +17,9 °C. Samotná fronta se obešla zcela beze srážek, neboť za ní k nám pronikal velmi suchý vzduch. Díky tomu poklesla relativní vlhkost vzduchu týž den odpoledne na pouhých 23 %, což bylo nejméně od dubna 2016. Díky suchému vzduchu jsme si mohli v tento den vychutnat daleké výhledy. Nejžhavějším dnem měsíce i celého prvního pololetí se stal jeho poslední den, 30. červen. Teplota se vyšplhala až na +34,3 °C v 16:40 SELČ a dosáhla tak absolutního červnového rekordu. Pršelo v průběhu pouhých 8 dní s celkovým úhrnem 45,4 mm (75 % měsíčního normálu), takže jsme opět začali pociťovat sucho. Bouřek nás v červnu postihlo celkem osm během šesti dní. Nejvážnější byla bouře 15. června, při které se vyskytly přívalové srážky (23,5 mm), slabší krupobití a nárazový vítr. Na okraji Rtyně v Podkrkonoší se vyskytl jev zvaný gustnádo (větrný vír na čele bouře s vertikální osou rotace). Způsobil četné škody, včetně poškození elektrického vedení, jež mělo za následek výpadek elektrického proudu i v naší obci.

Atlas oblaků

Po roce jsme dospěli ke čtvrté a poslední části seriálu, věnovanému oblačnosti. V minulém díle jsme se zabývali oblačností nízkého patra, přičemž v druhé části článku jsme se dostali k druhům kupovité (konvektivní) oblačnosti. Tam spadá i oblačnost bouřková, které se budeme věnovat nyní.

Oblačnost nízkého patra

Cumulonimbus (Cb) – bouřková kupa

Bouřkový oblak je řazen do oblačnosti nízkého patra, protože jeho základna se obvykle nachází do 1,5 km nad zemským povrchem. Avšak jeho vertikální mohutnost předčí všechny ostatní druhy oblačnosti. Zatímco u zimních bouřek může dosahovat přibližně do 6 km, u mohutných letních bouří se může jednat o 14–17 km. Takové výšky je dosahováno mohutnými vzestupnými proudy uvnitř oblaku. V nižších částech se oblak skládá z vodních kapek, nad nulovou izotermou se pak vyskytují ledové krystalky. Přítomnost ledové fáze je nutností pro výskyt elektrické aktivity. Bouřkový oblak totiž nutně přinášet bouřku s blesky a hromy nemusí, zvláště v zimních měsících.

Jak bouřkový oblak vypadá? Většina z nás si většinou vybaví takzvanou „kovadlinu" jako typický vzhled bouřkové oblačnosti. Ta se však vyskytuje pouze ve stádiu dospělosti bouřkové buňky. Bouřkový oblak totiž obvykle prochází několika stádii vývoje:

Vše začíná vznikem kumulu (který jsme si představili minule). Pokud je v atmosféře dostatek vlhkosti a energie zaručující vzestupný pohyb, roste tento ***cumulus*** z fáze ***humilis***, přes ***mediocris*** až po ***congestus***. Pokud růst pokračuje, přechází již

Cumulonimbus calvus nad Orlickými horami, výhled nad Radčí (22. 5. 2011)

Pokračování na další straně >>

>> Pokračování z předešlé strany

v ***cumulonimbus calvus***, který má vzhled nadýchaného květáku (často zářivě bílého při osvětlení sluncem). Z tohoto oblaku již vypadávají srážky, ale nemusí v něm probíhat elektrická aktivita. Pokud vrchní část oblaku dosáhne nad hladinu s teplotou -12 °C, začne ledovatět a získávat řasnatý vzhled. Oblak se nazývá ***cumulonimbus capillatus***. Takový oblak již může produkovat i kroupy a je zdrojem hromobití. Růst může dále pokračovat a oblak dosáhne stádia dospělosti. Jeho svrchní ledová část se začíná rozšiřovat a formovat „klobouk" nebo „kovadlinu". V případě izolované bouře může její vzhled připomínat „atomový hřib", což není nepřípadná podoba, neboť v případě jaderné exploze se uplatňuje podobný mechanismus vzniku oblaku. Ostatně energie skrytá v přírodní bouřce může odpovídat i několika megatunám TNT. Toto vrcholné stádium bouřky se nazývá ***cumulonimbus capillatus incus***. Pod ním se mohou vyskytovat přívalové srážky i silné krupobití.

Cumulonimbus capillatus incus nad Orlickými horami, pohled z Valů (22. 5. 2011)

Životní cyklus jedné bouřkové buňky trvá maximálně hodinu (nejedná-li se o supercelární bouři). Vzestupný proud uvnitř oblaku se postupně vyčerpá, převládnou proudy sestupné a oblak začne zanikat, většinou transformací na jiné druhy oblačnosti (cirrus, altocumulus a altostratus).

Výše uvedené popisy vzhledu jednotlivých vývojových fází bouřkové oblačnosti jsou však platné pouze tehdy, pokud jste od bouřky vzdáleni a výhled nezakrývají jiná oblaka nízkého či středního patra. Pokud se nacházíte již přímo pod bouřkou, lze většinou pozorovat temnou základnu a srážkové pruhy (pokud ještě neprší). I tak je možné spatřit několik zajímavých typů doprovodné oblačnosti, mezi kterou například patří:

Arcus – lineární či oblouková struktura na čele bouřky, na její zadní straně již obvykle vypadávají srážky. Podtypem arcu je ***shelf cloud*** (návějový oblak) ve formě oblačného klínu. Při jeho výskytu lze očekávat silný nárazový vítr. Druhým podtypem je ***roll cloud*** (rotorový oblak), vypadající jako ležatý válec pod základnou bouře.

Shelf cloud (návějový oblak) na čele přicházející bouře, pohled z Valů nad obec (22. 8. 2012)

Wall cloud (stěnový oblak) – jeho výskyt je vázán na vzestupný rotující proud v supercelární bouři. Vypadá jako stěna sestupující dolů ze základny bouře a může se z něj spustit tromba nebo i tornádo.

Tromba / tornádo – oblačný vír zviditelněný kondenzací vlhkosti, sestupující k povrchu země ze základny bouřkové oblačnosti. Dokud nedojde ke kontaktu s povrchem, jedná se o trombu, po kontaktu pak o tornádo.

Mammatus – oblačnost připomínající prsy visící obvykle z kovadliny bouře. Bývá dobře vykreslena zapadajícím sluncem. Vyskytuje se buď na čele silné bouře, nebo naopak ve fázi jejího zániku.

Oblaka mammatus na spodní straně bouřkové kovadliny 23. 7. 2009

Řadu dalších ilustračních snímků lze nalézt ve fotogalerii na adrese **www.galerie.bourky.com**

T. Prouza

Zpravodaj občanů Velkých Svatoňovic a Markoušovic , vydává jako periodický tisk územního samosprávného celku čtvrtletně OÚ Velké Svatoňovice 68, IČO 278 394,
E-mail: zpravodaj@velkesvatonovice.cz
Číslo 3/ 2019 vyšlo nákladem 650 výtisků 29. 7. 2019, uzávěrka dalšího čísla je 15. 10. 2019
evidenční číslo **MK _R E 22736.**
Grafické zpracování a tisk: Tiskárna PRATR a.s. Náchodská 524, 54103 Trutnov